

B.

„Den preussiske Regjerings Anordning, ifølge hvilken de i Nordflavig bosatte danste Undersaatter fra nu af, naar de have faldt deres tyvende Aar, skulle foranlediges til at forlade den preussiske Stat, hvis de ikke foretrakke ved at paatage sig de statsborgerlige Pligter, som paahvile Preussen, at sikkre sig Retten til fremdeles at bo i Preussen, er bleven omtalt i den danske Presse i en Tone, som om det dreiede sig om en Forholdsregel af udjagt Haardhed. Spørgsmaalet er da, hvilken Behandling egentlig de flaviske Optanter, da de afgav deres Optionserklæringer, fremtidig turde vente sig af den preussiske Regjering. Wienfreden af 1864 gav Optionsret til dem, der havde til Hensigt at bringe deres rørlige Eiendom over Grændsen og trække sig med deres Familier tilbage til Hs. danske Majestæts Stater“.

Freden betegnede herved et Domicilstiftelse som Betingelse for Optionernes Gyldighed og sluttede sig deri til alle andre internationale Overenskomster, der hidtil have begrundet en Optionsret. Vi møde denne Forordning om et Domicilstiftelse allerede i de Traktater, hvori de første Spor til Indrømmelsen af en saadan Ret med en vis Tidsfristbestemmelse træde for Dagen, nemlig i Fredstraktaterne i Rysvick 1697, Utrecht 1713, Berlin 1742, Paris og Hubertsburg 1763. Freden i Rysvick giver de Beboere af Strasborg, „der ville udvandre“, Bemyndigelse til at „forlægge“ deres Domicil til et hvilket som helst andet Sted, de maatte ønske“. Den preussisk-franske Utrecht-Fred tilstaar Beboerne af Hystendømmet Oranien Frihed til at oplaa deres Domicil et hvilket som helst andet Sted“. Ifølge den britisk-spanske Utrecht-Fred, „staar det enhver, der vil forlade Den Minorka, frit for at flytte til Spanien“. Parisfreden af 1763 tillader Nordamerikas og Bestindens Indbyggere, forsaavidt de ved Freden bringes ind under et andet Herredømme, „at drage bort uden at hindres i deres Udvandring“, og den ordner nøiagtig Befordringen af Udvandrerne „til den Stat, de have valgt“. Berlinfreden af 1742 fastsætter for Indbyggerne i de til Preussen afstaaede Landomraader, og Hubertsburg-Freden mellem Preussen og Østerrig bestemmer for Beboerne af Staden og Grevskabet Glatz, „at det skal staa dem, der ville vælge et andet Domicil, frit for at gjøre det“. Den preussisk-sachsiske Hubertsburg-Fred stipulerer, „at Hs. Maj. Kongen af Preussen ufortøvet vil tilbagefende de af Hs. polske Majestæts Undersaatter, der ikke ville forblive i Hs. preussiske Majestæts Stater“. Paa lignende Maade lyde de respektive Bestemmelser i de senere Fredstraktater, forsaavidt disse indeholde saadanne. I Freden i Rutschuk-Raynardgi findes saaledes Bestemmelser om de Indbyggere i Donaufyrstendømmerne, Besarabien, Bender og paa Derne i Arkipelagus, „der ville forlade deres Fædreland for at bosætte sig andetsteds“. I de af Polen med de tre Delingsmagter i Marts 1775 i Warshov afsluttede Separatatter hedder det, „at det skal være tilladt enhver Adelsmand og Borger at begive sig til Deres Majestæters Stater eller forblive i Republikens Stater“. I Fredstraktaten i Campo Formio fastsættes, „at de, der fremtidig ville ophøre at bo i de afstaaede, erhvervede eller magtesiftede Lande, skulle være forpligtede til derom at afgive en Erklæring“. I Traktaten af 1798 om Annerionen af Weilhaußen bestemmes, „at de Beboere, der ville forlade Territoriet, skulle have Tilladelse til at flytte med deres rørlige Eiendom til Sveits eller andetsteds hen“. I Traktaten om Genfs Annerion til Frankrig fastsættes, „at de Genfsere, der ville tage Domicil i Sveits eller andetsteds, skulle kunne frit drage bort med deres Mobilier“. I Kiel-Freden af 1814 hedder det, „at de i Norge eller i Danmark bosatte Undersaatter skulle have fuld Frihed til, som de helst ville, at stifte Domicil, ligeledes skal det være tilladt Undersaatter, der ere bosatte i Sverig eller i Rommern og paa Den Rhgen, at stifte Domicil“. Paris-Fredsslutningerne af 1814 og 1815 bestemme, „at i alle de Lande, der skulle stifte Souverain, skal det indrømmes saavel de Indfødte som Fremmede, i hvilken Stilling de end ere, og hvilken Nation de end tilhøre, i et Tidsrum af sex Aar at begive sig til det Land, som de maatte ønske at vælge“. I den østerrigsk-baieriske Paris-Konvention af 3. Juni samme Aar fastsættes, „at de Familier, som ville udvandre, skulle i et Tidsrum af sex Aar have Tilladelse til at sælge deres Eiendele“. I Wien-Kongressakten stilles det Beboerne i de Landsdele Sachsen afstod til Preussen, frit for „at udvandre fra det ene Territorium til det andet“. I de østerrigsk-russiske og preussisk-russiske Wien-Traktater af 3die Mai 1815 hedder det, „at Optanten ved Options-Declarationen bliver for sin egen Person og for sin Familie